

**UCHWAŁA NR III/18/18  
RADY MIASTA ZABRZE**

z dnia 28 grudnia 2018 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. z 2018 r. poz. 994 z późn.zm.), art. 4<sup>1</sup> ust.1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2137 z późn.zm.) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.), na wniosek Prezydenta Miasta Zabrze

**uchwala się, co następuje:**

**§ 1.** Przyjąć Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały, będący częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych.

**§ 2.** Zapewnić w budżecie miasta środki pochodzące z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, na realizację Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019.

**§ 3.** Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Zabrze.

**§ 4.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2019 roku.

Przewodnicząca Rady Miasta  
Zabrze

**mgr inż. Łucja Chrzęstek-Bar**

## **Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019.**

### **§ 1. Diagnoza stanu problemów alkoholowych i narkotykowych w Zabrzu.**

Diagnozę opracowano na podstawie danych z instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych w Mieście Zabrze.

Posługując się wynikami polskich badań epidemiologicznych liczbę osób uzależnionych w Polsce można oszacować na ok. 600 tys., zaś osób pijących alkohol szkodliwie na ok. 2,5 mln.

Uchwałą Rady Miejskiej Nr XV/130/03 z dnia 22.09.2003 roku ustalono limit 400 punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa).

Limit ten nie został przekroczony i na koniec września 2017 roku punktów takich było 289.

Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXXVI/539/01 z dnia 17.09.2001 roku ustalono limit 200 punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Na koniec września 2018 roku punktów takich było 74.

Uchwałą Nr LIX/711/18 Rady Miasta Zabrze z dnia 27 sierpnia 2018 r. ustalono liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5% alkoholu oraz na piwo, powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa) oraz powyżej 18% alkoholu, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży oraz poza miejscem sprzedaży.

Liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (na terenie Miasta Zabrze) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży dla poszczególnych zezwoleń wg zawartości alkoholu, ustalono na 380 zezwoleń.

Liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (na terenie Miasta Zabrze) przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży dla poszczególnych zezwoleń wg zawartości alkoholu, ustalono na 150 zezwoleń.

Ponadto Uchwałą Rady Miasta Zabrze ustalono zasady usytuowania na terenie miasta Zabrze miejsca sprzedaży

i podawania napojów alkoholowych. Obiektami chronionymi zgodnie z Uchwałą, są przedszkola, dzienne szkoły podstawowe, ponadpodstawowe (z wyjątkiem policealnych), placówki oświatowo-wychowawcze i opiekuńczo-wychowawcze oraz kościoły.

#### **1. Naruszenie prawa i porządku publicznego pod wpływem alkoholu obrazują dane z Policji \*\***

|                                                                                           | <b>01.01-<br/>30.09.2016</b> | <b>01.01-<br/>30.09.2017</b> | <b>01.01-<br/>30.09.2018</b> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|------------------------------|------------------------------|
| Interwencje domowe ogółem**, w tym:                                                       | 3731                         | 4832                         | 4294                         |
| -decyzje o sporządzeniu „Niebieskich Kart”, stwierdzające przypadki przemocy domowej,-*** | 119                          | 103                          | 109                          |
| w tym sprawcy pod wpływem alkoholu***                                                     | 56                           | 51                           | 48                           |
| - nieletni uczestniczący w aktach przemocy***                                             | 25                           | 20                           | 14                           |

|                                                                                                     |                             |              |        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|--------------|--------|
| -wnioski skierowane do Sądu za wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi ruchu na drogach   | 617                         | 414          | 302    |
| -spowodowane pod wpływem alkoholu **                                                                | 127                         | 79           | 71     |
| - w tym popełnione przez osoby nieletnie                                                            | 2                           | 0            | 0      |
| -liczba uczestników ruchu drogowego poddanych badaniom na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu | 168340                      | 114 451      | 94 623 |
| - przestępstwa odnotowane w związku z naruszeniem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii              | 179                         | 261 (czynów) | 66     |
| -w tym przestępstwa popełnione przez osoby nieletnie                                                | 54                          | 163 (czyny)  | 23     |
| -osoby poddane badaniom testerem na zawartość środków psychoaktywnych                               | 32                          | 156          | 47     |
| -liczba zatrzymań nietrzeźwych kierujących                                                          | 289 (w tym po uż. alkoholu) | 159          | 144    |
| -liczba kierujących, którym zatrzymano prawo jazdy                                                  | 253                         | 226          | 127    |
| nietrzeźwi piesi - sprawcy wykroczeń drogowych                                                      | brak danych                 | 7            | 4      |

## i Straży Miejskiej\*\*

|                                                                                         | 01.01.-<br>30.09.2016 r. | 01.01.-<br>30.09.2017 r.                                                       | 01.01.-<br>30.09.2018 r.                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
| -interwencje związane ze spożywaniem napojów alkoholowych w miejscach niedozwolonych ** | 2289                     | 4693<br>(wzmoczone patrole w miejscach gdzie picie alkoholu jest niedozwolone) | 5210<br>(wzmoczone patrole w miejscach gdzie picie alkoholu jest niedozwolone) |
| - osoby doprowadzone do Izby Wyrzeźwień, w tym:                                         | 545                      | 475                                                                            | 420                                                                            |
| - mężczyźni                                                                             | 506                      | 450                                                                            | 394                                                                            |
| - kobiety                                                                               | 39                       | 25                                                                             | 25                                                                             |
| - nieletni                                                                              | 0                        | 0                                                                              | 1                                                                              |

## 2. Izba Wyrzeźwień \*\*

|                                     | 01.01-<br>30.09.2016 | 01.01-<br>30.09.2017 | 01.01-<br>30.09.2018 |
|-------------------------------------|----------------------|----------------------|----------------------|
| osoby przyjęte ogółem w tym:        | 2829                 | 2478                 | 2294                 |
| - mężczyźni + nieletni              | 2437+14              | 2160+20              | 1940+18              |
| - kobiety + nieletnie               | 374+4                | 296+2                | 331+5                |
| -osoby z terenu Zabrze              | 2737                 | 2360                 | 2178                 |
| -porady w punkcie konsultacyjnym-** | 1620                 | 1194                 | 1178                 |

## 3. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.

|                                                                                                                        | 01.01-<br>30.09.2016 | 01.01-<br>30.09.2017 | 01.01-<br>30.09.2018 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------------|----------------------|
| -rodziny objęte pomocą, w których ogółem żyje osób                                                                     | 3943<br>9309         | 3497<br>7880         | 2793<br>6235         |
| - rodziny, w których powodem przyznania pomocy był występujący problem alkoholowy, w których ogółem żyje osób-**       | 209<br>425           | 189<br>324           | 135<br>241           |
| -rodziny, w których powodem przyznania pomocy był występujący problem narkotykowy, **                                  | 9                    | 10                   | 5                    |
| -osoby skierowane do MKRPA w celu podjęcia leczenia                                                                    | 71                   | 54                   | 42                   |
| -uczniowie objęci pomocą dożywiania w szkołach i świetlicach                                                           | 1831                 | 1220                 | 1250                 |
| - porady udzielone w punkcie konsultacyjnym MOPR ds. rozwiązywania problemów alkoholowych ogółem,** w tym udzielonych: | 4498                 | 3218                 | 2596                 |
| -mężczyznom                                                                                                            | 3250                 | 2447                 | 1816                 |
| -kobietom                                                                                                              | 1248                 | 771                  | 780                  |
| - osoby objęte terapią indywidualną, w tym:                                                                            | 506                  | 410                  | 400                  |
| -mężczyźni                                                                                                             | 363                  | 297                  | 289                  |
| -kobiety                                                                                                               | 143                  | 113                  | 111                  |
| - porady udzielane współzależnym, w tym:                                                                               | 14                   | 9                    | 16                   |
| -mężczyznom                                                                                                            | 2                    | 2                    | 11                   |
| -kobietom                                                                                                              | 12                   | 7                    | 5                    |

|                                                      |   |   |    |
|------------------------------------------------------|---|---|----|
| -osoby skierowane na leczenie odwykowe ogółem, w tym | 7 | 8 | 12 |
| -mężczyźni                                           | 6 | 6 | 10 |
| -kobiety                                             | 1 | 2 | 2  |

#### 4. Zespół Interwencji Kryzysowej.

|                                                                                     | 01.01-30.09.2016 | 01.01-30.09.2017 | 01.01-30.09.2018 |
|-------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------|------------------|
| -rodziny korzystające z pomocy ZIK,                                                 | 366              | 398              | 353              |
| 108                                                                                 | 111              | 78               |                  |
| w tym z problemem przemocy w rodzinie-***                                           |                  |                  |                  |
| -udzielone porady łącznie ***                                                       | 1286             | 1716             | 1454             |
| -liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych                   | 15               | 9                | 7                |
| -liczba „Niebieskich Kart” ***                                                      | 221              | 205              | 182              |
| -ilość spotkań grup roboczych związanych z wszczęciem procedury „Niebieskiej Karty” | 1249             | 1405             | 1087             |

#### 5. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

|                                             | 01.01-30.09.2016 | 01.01-30.09.2017 | 01.01-30.09.2018 |
|---------------------------------------------|------------------|------------------|------------------|
| - przyjęte wnioski o leczenie odwykowe, *** | 271              | 281              | 330              |
| w tym:                                      | 76               | 85               | 87               |
| -od rodziny                                 | 17               | 24               | 17               |
| - z Sądu Rejonowego -kuratorzy              | 88               | 105              | 193              |
| - z Policji                                 | 7                | 9                | 2                |
| - z Izby Wyrzeźwień                         | 48               | 28               | 15               |
| - z MOPR                                    | 17               | 8                | 3                |
| -Miejski Zespół Interdyscyplinarny          | 13               | 13               | 8                |
| - z Prokuratury                             | 5                | 9                | 5                |
| - innych                                    |                  |                  |                  |
| wnioski skierowane do Sądu                  | 120              | 100              | 120              |
| - sprawy zawieszone                         | 128              | 159              | 138              |
| - sprawy umorzone                           | 8                | 5                | 8                |
| -wnioski skierowane do biegłych             | 159              | 153              | 172              |

#### 6. Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień.\*\*

|                                                                                   | 01.01-30.09.2016                                              | 01.01-30.09.2017                                             | 01.01-30.09.2018                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| -Porady indywidualne***                                                           | 13 361 w tym 5853 porad w ramach Poradni Zdrowia Psychicznego | 13973 w tym 6168 porad w ramach Poradni Zdrowia Psychicznego | 14239 w tym 6359 porad w ramach Poradni Zdrowia Psychicznego |
| -konsultacje                                                                      | 611                                                           | 608                                                          | 527                                                          |
| -porady grupowe***                                                                | 5689                                                          | 5492                                                         | 5437                                                         |
| -porady prawne                                                                    | 59                                                            | 119                                                          | 88                                                           |
| -porady udzielone osobom nieubezpieczonym                                         | 228                                                           | 302                                                          | 396                                                          |
| -porady udzielone osobom z ubezpieczeniem unijnym                                 | 0                                                             | 0                                                            | 2                                                            |
| -pacjenci z rozpoznaniem uzależniania od alkoholu                                 | 1124                                                          | 966                                                          | 927                                                          |
| - pacjenci z rozpoznaniem uzależniania od środków psychoaktywnych                 | 346                                                           | 327                                                          | 283                                                          |
| - pacjenci z rozpoznaniem patologicznego hazardu                                  | 83                                                            | 69                                                           | 83                                                           |
| -osoby współuzależnione                                                           | 335                                                           | 336                                                          | 366                                                          |
| -pacjenci pierwszorazowi ***                                                      | 757                                                           | 1124                                                         | 1017                                                         |
| -pacjenci przyjęci w Dziennym Oddziale Terapii Uzależnienia od Alkoholu*** w tym: | 78                                                            | 92                                                           | 79                                                           |
| 53                                                                                | 58                                                            | 53                                                           |                                                              |

|                                                                                           |    |    |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|----|
| - mężczyźni                                                                               | 25 | 34 | 26 |
| - kobiety                                                                                 |    |    |    |
| -pacjenci przyjęci w Dziennym Oddziale Terapii Uzależnienia od Środków Psychoaktywnych*** | 39 | 34 | 34 |
| w tym:                                                                                    | 29 | 28 | 25 |
| - mężczyźni                                                                               | 10 | 6  | 9  |
| - kobiety                                                                                 |    |    |    |

## 7. Nieodpłatna pomoc prawna

|               | 2016 r. | 2017 r. | 01.01-30.09.2018 |
|---------------|---------|---------|------------------|
| -liczba porad | 1593    | 1581    | 1484             |

### W ramach działalności Ośrodka prowadzone jest:

- 1)poradnictwo i terapia indywidualna i grupowa dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- 2)poradnictwo psychiatryczno-psychologiczne oraz program terapii grupowej w ramach poradni zdrowia psychicznego,
- 3)świetlica socjoterapeutyczna dla młodzieży w wieku 12-16 lat,
- 4)szkolenie dla różnych grup zawodowych nt. problemów uzależnień, przemocy w rodzinie i inne,
- 5)poradnictwo prawne,
- 6)Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu,
- 7)Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Środków Psychoaktywnych.

W ramach działalności profilaktycznej prowadzona jest pomoc dla młodzieży eksperymentującej ze środkami odurzającymi oraz ich rodzicom.

### 7. Programy profilaktyczne w szczególności : \*

|                                                                                           | 2016   | 2017    | 2018      |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|--------|---------|-----------|
| „Debata” - udział klas gimnazjalnych                                                      | ok.400 | .       | 640       |
| -ilość uczniów *                                                                          |        |         |           |
| „Korekta” -udział klas szkół średnich                                                     | ok.400 | .       | .         |
| -ilość uczniów *                                                                          |        |         |           |
| NOE - udział uczniów szkół ponadpodstawowych *                                            | ok.650 | ok.650  | 640       |
| Profilaktyka dla młodzieży                                                                |        |         |           |
| -ilość uczniów                                                                            | .      | ok. 750 | 1012 osób |
| -liczba programów                                                                         |        | .       | 48        |
| -liczba szkół                                                                             |        | .       | 7         |
| "Lokomotywa rodzinna"- adresatem projektu były rodziny zamieszkające na terenie Biskupic: | -      | 30      | 38        |
| -ilość osób                                                                               |        |         |           |
| Zajęcia profilaktyczno-edukacyjne w punkcie konsultacyjnym „Pomarańczowej Linii”,         | 15     | 16      | 16        |
| -udział uczniów *                                                                         |        |         |           |
| Powiatowa Młodzieżowa Szkoła Liderów Profilaktyki                                         | 16     | 16      | 16        |
| - udział uczniów *                                                                        |        |         |           |
| Kampania „Zachowaj trzeźwy umysł”                                                         | 276    | 230     | 217       |
| - udział nauczycieli                                                                      | 8812   | 9472    | 9348      |
| i koordynatorów                                                                           | 1578   | 2098    | 2354      |
| - udział uczniów *                                                                        |        |         |           |
| - udział rodziców                                                                         |        |         |           |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                     |                                                                                                     |                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Program profilaktyczny<br>"Archipelag Skarbów"<br>-uczniowie*<br>-nauczyciele<br>-rodzice                                                                                                                                                                                                   | 556<br>149<br>193                                                                                   | .                                                                                                   | 200<br>60<br>ok. 60                                                                                 |
| Dyskoteka profilaktyczna<br>"Potrafimy się bawić bez używek"<br>-liczba uczestników/dzieci i młodzieży*<br>Kampania profilaktyczna<br>"Wkraczasz w dorosłość-<br>Wybieraj!"<br>-liczba uczestników<br>Miejski Konkurs Profilaktyczny<br>"żyj bez używek-bądź zdrowy"<br>-liczba uczestników | ok. 200 osób<br>1 dyskoteka prof.<br><br><br><br><br>.                                              | .<br><br>ok.300<br><br>.                                                                            | ok. 350<br>1 dyskoteka prof.<br><br><br>12                                                          |
| Kampania Profilaktyczna<br>"Łańcuch czystych Serc"<br>-liczba dzieci i młodzieży<br>„Aktywna Młodzież”                                                                                                                                                                                      | ok.350                                                                                              | ok. 250                                                                                             | ok. 450                                                                                             |
| -liczba dzieci i młodzieży<br>-liczba liderów profilaktyki                                                                                                                                                                                                                                  | ok.1500<br>51                                                                                       | ok.1200<br>59                                                                                       | ok. 2200<br>49                                                                                      |
| Projekt edukacyjny: Jak żyć<br>bezpiecznie,<br>zdrowo „Kicaj zdrowo”<br><br>-liczba dzieci *+liczba<br>koordynatorów                                                                                                                                                                        | 2700<br>14 koordynato-<br>-rów, relaizacja programu w klasach I-III<br>zabrzeńskich szkół podstawow | 4623<br>14 koordynato-<br>-rów, relaizacja programu w klasach I-III<br>zabrzeńskich szkół podstawow | 3761<br>32 koordynato-<br>-rów, relaizacja programu w klasach I-III<br>zabrzeńskich szkół podstawow |
| Zajęcia wspomagające rozwój<br>dzieci w wieku przedszkolnym<br>z rodzin dysfunkcyjnych<br>i niewydolnych wychowawczo „<br>Szansa na lepsze jutro” liczba<br>dzieci i rodziców.<br>Grupa socjoterapeutyczna<br>"Promyk"-liczba dzieci*                                                       | 39<br><br>15                                                                                        | 29<br><br>15                                                                                        | 29<br><br>32                                                                                        |
| Program socjoterapeutyczny dla<br>dzieci zagrożonych<br>niedostosowaniem<br>społecznym"Życie bez przemocy"<br>-liczba dzieci<br>-liczba rodziców                                                                                                                                            | 12<br>8                                                                                             | 11<br>8                                                                                             | .<br>.                                                                                              |
| Konferencja Wolność<br>od.....wolność do.....Drogi<br>i rozdroża<br>pokonywania własnych słabości<br>-liczba uczestników                                                                                                                                                                    | ok. 200                                                                                             | ok.200                                                                                              | ok 200                                                                                              |
| triathlon profilaktyczny<br>-liczba szkół<br>-liczba uczestników                                                                                                                                                                                                                            | .                                                                                                   | .                                                                                                   | 10<br>ok.400                                                                                        |

2015 r.

- 1)W 2015 w ramach porozumienia zawartego pomiędzy Miastem Zabrze a Policją, przekazano środki finansowe w wysokości 32 000,00 zł, z przeznaczeniem na pokrycie wydatków związanych z zakupem jednego zestawu urządzenia stacjonarno-mobilnego oraz 7 zestawów urządzeń stacjonarno-przenośnych do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu uczestników ruchu, w celu usprawnienia działań prewencyjnych w Zabrzu, na potrzeby Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu.

2)W 2015 r. w ramach kampani profilaktyczno – interwencyjnej „Międzypokoleniowa Koalicja Nieobojętnych” została przeprowadzona diagnoza zjawiska sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim w Zabrzu metodą „Tajemniczego Klienta, (badanie objęło 72 wylosowanych punktów sprzedaży napojów alkoholowych: 38 małych i średnich sklepach spożywczych, 26 super i hipermarketach oraz 8 sklepach działających na terenie stacji paliw).

2016 r.

3)W 2016 w ramach porozumienia zawartego pomiędzy Miastem Zabrze a Policją, przekazano środki finansowe w wysokości 32 000,00 zł, z przeznaczeniem na pokrycie wydatków związanych z zakupem 10 opakowań kaset (200 sztuk) do urządzenia DrugTest5000 oraz 10 opakowań testów (200 sztuk) jednorazowych DrugCheck3000, 4 opakowania jednorazowych testów (DCH3000), 1 opakowanie SSK5000-zestaw do pobierania próbek z materiałów, niezbędnych do badania obecności narkotyków w organizmie uczestników ruchu na terenie Zabrza, celem dalszego usprawniania działań prewencyjnych

w Zabrzu, na potrzeby Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu.

4)W 2016 r. Miasto Zabrze zleciło badanie „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie Zabrza” zgodnie z metodologią i standardami projektu ESPAD. W badaniu, uczestniczyła młodzież szkolna z dwóch grup wiekowych: uczniowie klas trzecich szkół gimnazjalnych oraz uczniowie klas drugich szkół ponadgimnazjalnych tj. liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, zasadniczych szkół zawodowych i techników. Dzięki objęciu badaniem wymienionych dwóch grup wiekowych możemy zaobserwować zmiany w zachowaniach i postawach nastolatków w dwóch różnych momentach procesu dojrzewania. Próba badawcza: 682 uczniów klas trzecich klas gimnazjów, 724 uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych (łącznie 70 klas) Suma liczby badanych osób: 1406.

2017 r.

5)W 2017 r. w ramach porozumienia zawartego pomiędzy Miastem Zabrze a Policją, przekazano środki finansowe w wysokości 36 000 zł, z przeznaczeniem na zakup jednego zestawu urządzenia stacjonarno-mobilnego (typu Alcotest 9510 IR), 6 zestawów urządzeń stacjonarno-przenośnych (typu Alcotest 5820) do badania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu uczestników ruchu na terenie Zabrza oraz 7 zestawów DrugCheck 3000 na pokrycie wydatków związanych z zakupem urządzenia do mierzenia zawartości narkotyków w ślinie z przeznaczeniem dla Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu na 2017 r.

6)W 2017 r. Miasto Zabrze zleciło realizację badania ilościowego dot. zjawiska picia alkoholu, używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych wśród studentów na terenie Zabrza, na próbie badawczej co najmniej 1000 osób.

7)W ramach działalności profilaktycznej prowadzone są programy terapii grupowej dla uzależnionych w Zakładzie Karnym, ilość objętych w 2018 roku (stan na koniec listopada 2018 r.) wynosi: ok. 70 osób.

## **8. Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i leczniczej na terenie miasta to - \* :**

1) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

2) SPZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień,

3) Zespół Konsultantów przy MOPR,

4) Pracowniczy Punkt Konsultacyjny,

5) Zespół Interwencji Kryzysowej przy MOPR,

6) Miejski Zespół Interdyscyplinarny,

- 7)Punkt Konsultacyjny w Izbie Wyrzeźwień,
- 8)Punkt Pomarańczowej Linii przy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,
- 9)Zespół Interwencyjno – Konsultacyjny Programu „Lepiej razem niż osobno”,
- 10)Zarzańskie Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Nowe Życie” z dzielnicowymi punktami Klubu w Mikulczycach, Rokitnicy, Kończycach i Zaborzu,
- 11)Stowarzyszenie „Żyj i daj żyć” na rzecz adaptacji osób uzależnionych i ich rodzin do społeczeństwa z dzielnicowym punktem w Biskupicach,
- 12)Spółdzielnia Socjalna "Skuteczni,"
- 13)Fundacja "Pomost",
- 14)Grupy samopomocowe dla osób uzależnionych (w ilości 11),
- 15)Grupy samopomocowe rodzinne dla osób współuzależnionych (w ilości 4),
- 16)Grupa samopomocowa dla dorosłych dzieci alkoholików,
- 17)Grupy samopomocowe w Zakładzie Karnym,
- 18)Świetlice socjoterapeutyczne:
  - a) 5 przy Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie dla ok. 129 dzieci
  - b) 1 przy SPZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień,
- 19)Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego (świetlice) dla ok. 290 dzieci:
  - a) Zgromadzenie Karmelitanek Misjonarek,
  - b) Stowarzyszenie "Kontakt",
  - c) Stowarzyszenie "Nasza Szkoła-Nasz Dom",
  - d) Fundacja Górnika Zabrze-Ośrodek Kibice Razem,
  - e) Stowarzyszenie „Wielka Flota Zjednoczonych Sił",
  - f) Zabrzeńskie Towarzystwo Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski,
  - g) Zabrzeńskie Stowarzyszenie na Rzecz Profilaktyki i Pomocy Rodzinie „Droga”,
  - h) Parafia Ewangelicko-Augsburska,
  - i) Stowarzyszenie Integracyjne "Aiuto",
  - j) Stowarzyszenie "Salos Splot-Sport",
  - k) Fundacja Rozwoju Edukacji i Pomocy Społecznej,
  - l) Fundacja "Betlehem Dom Chleba",
    - ł) Caritas Parafii Św. Wojciecha,
- 20)Pozostałe podmioty w szczególności:
  - a) Polski Związek Głuchych,
  - b) Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Katowickiej,
  - c) Stowarzyszenie „Guido”,
  - d) Caritas Diecezji Gliwickiej,
  - e) Fundacja „Andrzej”,
  - f) Uczniowski Klub Sportowy „Trampkarz”,



- g) Obywatelski Ruch Bezrobotnych,
- h) Stowarzyszenie „Wielka Flota Zjednoczonych Sił”,
- i) Zabrzeńskie Stowarzyszenie na Rzecz Profilaktyki i Pomocy Rodzinie „Droga”,
- j) Fundacja Górnika Zabrze-Ośrodek Kibice Razem,
- k) Domy Pomocy Społecznej w tym Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle, psychicznie chorych, (5 na terenie Zabrze),
- l) Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Zabrzeńskie.

21)W zorganizowanym wypoczynku letnim dla dzieci wzięło udział: w roku 2015 - 629 dzieci, w roku 2016 - 629 dzieci, w roku 2017 -663 dzieci, w roku 2018 -707 dzieci.

## § 2. CELE

Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019, stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych. Uchwalany jest corocznie i finansowany ze środków własnych, pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Program zawiera zadania będące odpowiedzią na aktualne potrzeby lokalne oraz wykorzystuje zasoby instytucjonalne, służące rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniami. Podstawowym założeniem Programu jest kontynuacja wypracowanych i sprawdzonych metod rozwiązywania problemów uzależnień, zapewnienie dostępności do systemu leczenia osobom uzależnionym i pomocy osobom współuzależnionym. Ważnym zadaniem jest inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów i struktury spożywania napojów alkoholowych oraz eliminowanie używania substancji psychoaktywnych. W działaniach profilaktycznych uwzględniono również uzależnienia behawioralne. Program zakłada kontynuację szerokiej edukacji z wykorzystaniem środków masowego przekazu tj. radia, prasy, telewizji i internetu. Wskazuje również alternatywne formy spędzania wolnego czasu, proponuje metody warsztatowe kształtujące umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz trudnymi sytuacjami na różnych etapach życia.

### **1. Wspieranie programów profilaktycznych i działań społeczności lokalnych na rzecz zapobiegania używania alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych przez mieszkańców Zabrze:**

- 1)Mierniki (w treści programu oznaczone jako \*)
  - a) liczba programów profilaktycznych i imprez bezalkoholowych,
  - b) liczba klubów, stowarzyszeń promujących zdrowy tryb życia,
  - c) liczba dzieci i młodzieży biorąca udział w programach profilaktycznych,

**2. Zmniejszenie natężenia problemów już istniejących poprzez:** wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym lub narkotykowym, ograniczenie dostępności substancji psychoaktywnych, poprawa bezpieczeństwa poprzez zwiększenie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

- 1)Mierniki (w treści programu oznaczone jako \*\*)
  - a) liczba osób zgłaszających się do OPiLU,
  - b) liczba rodzin (osób) z problemem alkoholowym objętych pomocą MOPR,
  - c) liczba rodzin z problemem narkotykowym objętych pomocą MOPR,
  - d) liczba osób korzystających z punktów konsultacyjnych MOPR i Izby Wytrzeźwień,
  - e) liczba kontroli/interwencji prowadzonych przez Straż Miejską,
  - f) liczba interwencji Policji,

g) liczba ujawnionych przypadków prowadzenia pojazdów mechanicznych przez osoby nietrzeźwe.

**3. Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie terapii, rehabilitacji oraz reintegracji społecznej poprzez rozwój specjalistycznych placówek realizujących programy profilaktyczno-terapeutyczne oraz programów dla osób uzależnionych i współuzależnionych poprzez:** objęcie leczeniem i rehabilitacją coraz większej grupy osób uzależnionych, poszerzenie sieci placówek terapeutycznych oraz oferty terapeutycznej dla osób uzależnionych i ich rodzin, rozwój pomocy psychologicznej dla ofiar przemocy w rodzinie, wspieranie zatrudnienia socjalnego.

1) Mierniki (w treści programu oznaczone jako \*\*\*)

- a) liczba pacjentów pierwszorazowych w OPiLU,
- b) liczba udzielonych porad indywidualnych w OPiLU,
- c) liczba porad grupowych w OPiLU,
- d) liczba przyjęć w Oddziale Terapii Uzależnień,
- e) liczba przyjętych wniosków MKRPA,
- f) liczba porad w ZIK,
- g) liczba interwencji Policji w związku z przemocą domową,
- h) liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”.

### § 3. ZADANIA

Zgodnie z intencją ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, Rada Miasta przyjmuje następujące zadania w realizacji programu:

#### 1. Zadania w zakresie działalności profilaktycznej:

- 1) finansowanie i prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, a także ich rodziców oraz nauczycieli i pedagogów w szkołach, świetlicach, placówkach oświatowych i ochrony zdrowia na terenie Zabrza – np. NOE, Debata, Korekta, Lepiej Razem niż Osobno, ogólnopolskich kampanii medialno-profilaktycznych m.in. Powstrzymaj pijanego kierowcę, Zachowaj trzeźwy umysł, Wyhamuj w porę, Cięża bez alkoholu, prowadzenie programu „Pomarańczowa Linia”, innych kampanii i akcji trzeźwościowych,
- 2) szkolenie różnych grup zawodowych stykających się w swoim środowisku z problemami uzależnień, zwłaszcza:
  - a) członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - b) nauczycieli i pedagogów,
  - c) kuratorów sądowych,
  - d) policjantów,
  - e) funkcjonariuszy Straży Miejskiej,
  - f) pracowników pomocy społecznej,
  - g) pracowników podstawowej opieki zdrowotnej (w szczególności lekarzy rodzinnych, pielęgniarek),
  - h) pracowników placówek profilaktyczno-terapeutycznych (m.in. terapeutów uzależnień, konsultantów MOPR i ZIK ),
  - i) pracodawców,
  - j) pracowników Izby Wytrzeźwień,
  - k) sprzedawców napojów alkoholowych i właścicieli, menadżerów punktów sprzedaży alkoholu,

- 3)organizowanie i finansowanie badań dot. m.in. zjawiska sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim w sklepach i lokalach gastronomicznych na terenie miasta Zabrze, przeprowadzanie sondaży, ekspertyz, badań pozwalających diagnozować używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną z terenu Zabrze, prowadzenie badań pozwalających ocenić realizację programów profilaktycznych,
- 4)realizacja programu wczesnego rozpoznawania problemu alkoholowego i narkotykowego wśród dzieci i młodzieży,
- 5)opieka nad dziećmi i młodzieżą z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym poprzez prowadzenie i finansowanie placówek wsparcia dziennego oraz Ośrodków Kuratorskich,
- 6)prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 7)organizowanie i finansowanie programów profilaktycznych w Schronisku im. św. Brata Alberta,
- 8)finansowanie programów profilaktyczno – rehabilitacyjnych prowadzonych przez stowarzyszenia trzeźwościowe,
- 9)rozpowszechnianie w lokalnych środkach masowego przekazu informacji dotyczących profilaktyki i leczenia uzależnień,
- 10)organizowanie imprez bezalkoholowych i antynarkotykowych (sportowych, uroczystości) dla dzieci, młodzieży i dorosłych m.in.:
  - a) Dzień Trzeźwości,
  - b) sierpień 2019 – miesiącem trzeźwości,
  - c) wrzesień 2019 – miesiącem z FAS,
  - d) "Łańcuch Czystych Serc",
  - e) festyny rodzinne – bezalkoholowe,
  - f) konferencje, debaty profilaktyczne
  - g) dyskoteki, koncerty i zabawy bez substancji psychoaktywnych,
  - h) zloty i rajdy trzeźwości,
  - i) zabrzańskie dni profilaktyki,
- 11)prowadzenie pedagogiki i profilaktyki ulicznej (streetworkerzy),
- 12)organizowanie seminariów, kongresów, debat i pikników na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień (m.in. alkoholowych, narkotykowych),
- 13)udział w lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich akcjach i kampaniach trzeźwościowych i antynarkotykowych,
- 14)kontrola przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie upoważnienia organu zezwalającego, przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (np. informacje o szkodliwości alkoholu, zakazie sprzedaży nieletnim i nietrzeźwym),
- 15)organizowanie i finansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym, przemocy w rodzinie i innych uzależnień,

- 16)finansowanie zakupu publikacji i czasopism związanych z problematyką uzależnień, m.in. dla bibliotek i czytelników,
- 17)działalność profilaktyczna Wczesnej Interwencji dla dzieci z podejrzeniem FAS – Płodowym Zespołem Alkoholowym oraz dla ich rodziców i opiekunów,
- 18)organizacja i propagowanie poradnictwa obywatelskiego, zawodowego i psychologicznego, zwłaszcza dla osób z grup zagrożonych marginalizacją,
- 19)realizacja programów profilaktyczno-zdrowotnych wynikających z ustawy o zdrowiu publicznym oraz z ustawy o ochronie zdrowia psychicznego,
- 20)realizacja zadań wynikających z "Lokalnego programu działań w zakresie ochrony zdrowia psychicznego dla mieszkańców Miasta Zabrze na lata 2017-2027".

## **2. Zadania zgodne z drugim celem operacyjnym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020**

pn.: "Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi", w ramach

- 1)Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
- 2)Krajowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

## **3. Zadania w zakresie przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach:**

- 1)realizacja programów profilaktycznych w szkołach nauki jazdy, m.in.dla kierowców zawodowych,
- 2)współpraca z instytucjami, które w zakresie swoich działań związane są z ruchem drogowym, w szczególności z Policją,
- 3)finansowanie zakupu urządzeń do mierzenia stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu, oraz urządzeń do mierzenia zawartości narkotyków w ślinie.

## **4. Zadania w zakresie zmniejszenia natężenia problemów już istniejących:**

- 1)wspieranie organizacji pozarządowych w zakresie prowadzenia i organizowania placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży,
- 2)współpraca członków Komisji z kuratorami sądowymi wykonującymi nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu,
- 3)prowadzenie dyżurów telefonicznych oraz telefonicznych konsultacji specjalistycznych,
- 4)funkcjonowanie Zespołu Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 5)udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, doskonalenie metod pracy interwencyjnej w rodzinie w sytuacji przemocy w rodzinie, w której występuje także problem alkoholowy, w ramach procedury "Niebieskiej Karty,"
- 6)zwiększenie dostępności i podniesienie jakości oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 7)doskonalenie i upowszechnianie standartów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 8)działalność profilaktyczna prowadzona w Izbie Wyrzeźwień,
- 9)wspieranie i pomoc w realizacji programów terapeutyczno – rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- 10)wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii,

- 11)wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich w zakresie profilaktyki i pracy z grupami ryzyka, rehabilitacja osób uzależnionych i ich rodzin, służące rozwiązywaniu problemów uzależnień,
- 12)kontrola realizacji zezwoleń na sprzedaż alkoholu,
- 13)opiniowanie zezwoleń na sprzedaż alkoholu pod względem zgodności usytuowania i ilości punktów sprzedaży z uchwałami Rady Miasta,
- 14)działania profilaktyczne w jednostkach pomocy społecznej w tym zakupy urządzeń do mierzenia stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu.

#### **5. Zadania w zakresie leczenia, rehabilitacji oraz reintegracji społecznej :**

- 1)informowanie o możliwościach leczenia odwykowego i jego skuteczności oraz zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i używania substancji psychoaktywnych,
- 2)motywowanie osób uzależnionych do leczenia i kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- 3)zlecenie i przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na potrzeby Zespołu Orzekającego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4)zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków poprzez finansowanie programu zdrowotnego "Program zwiększenia dostępności i jakości oddziaływań profilaktyczno-terapeutycznych dla osób z problemem uzależnienia ich rodzin oraz promocja zdrowego stylu życia dla mieszkańców z terenu miasta Zabrze",
- 5)prowadzenie działalności SPZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień,
- 6)wspieranie działalności Klubu Abstynentów z dzielnicowymi punktami,
- 7)funkcjonowanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz koordynatora ds. profilaktyki i leczenia uzależnień,
- 8)wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrum integracji społecznej, klubu integracji społecznej, wspieranie spółdzielni socjalnej.

#### **6. Zadania na rzecz ograniczenia populacji osób pijących ryzykownie i szkodliwie:**

- 1)wdrażanie do podstawowej opieki zdrowotnej programów wczesnego rozpoznawania i interwencji (WRKI) wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie,
- 2)finansowanie szkoleń dla personelu medycznego w obszarze WRKI, w szczególności dla lekarzy i pielęgniarek podstawowej opieki zdrowotnej,
- 3)finansowanie zakupu materiałów edukacyjnych dla personelu medycznego i pacjentów podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie WRKI.

### **§ 4. REALIZACJA PROGRAMU**

#### **1. Podmioty zaangażowane w realizację niniejszego Programu na terenie Miasta Zabrze:**

- 1)SPZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień,
- 2)SPZOZ Ośrodek Rehabilitacji Dzieci i Młodzieży,
- 3)Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,
- 4)Miejski Zespół Interdyscyplinarny,
- 5)Zabrzeńskie Centrum Świadczeń Rodzinnych,
- 6)stowarzyszenia trzeźwościowe,
- 7)Policja,

- 8) Straż Miejska,
- 9) Sąd Rejonowy,
- 10) Izba Wyrzeźwień,
- 11) prasa, radio, telewizja, m.in. Zabrzeński Informator Samorządowy, Głos Zabrze i Rudy Śląskiej, Nowiny Zabrzeńskie, Radio Silesia, Dziennik Zachodni,
- 12) niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej,
- 13) placówki opiekuńczo-wychowawcze,
- 14) stacjonarne ośrodki leczenia odwykowego,
- 15) Politechnika Śląska
- 16) szkoły i placówki oświaty,
- 17) Zakład Karny,
- 18) Miejska Biblioteka Publiczna,
- 19) organizacje pozarządowe, Kościół Katolicki, inne kościoły i związki wyznaniowe realizujące gminny program profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii,
- 20) inne instytucje zajmujące się problematyką uzależnień.

## **2. Program jest realizowany przez:**

- 1) Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miejskiego w Zabrzu,
- 2) Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) jednostki miejskie, w szczególności: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Zabrzu, Izbę Wyrzeźwień w Zabrzu,
- 4) inne podmioty działające w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

3. Na wszystkich etapach realizacji programu z powyższymi jednostkami współpracują koordynator ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana zarządzeniem Prezydenta Miasta Zabrze.

4. Za udział w każdym posiedzeniu plenarnym i zespołach problemowych ujętych w Regulaminie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2177 z późn.zm.) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2018 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2019, które wejdzie w życie w dniu 1 stycznia 2019 r.

5. Plan wydatków na realizację Gminnego Programu Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na 2019 rok wynosi 3 100 000 zł i jest ujęty w planie budżetowym Uchwały Budżetowej Miasta Zabrze na 2019 r.

6. Objaśnienia skrótów użytych w treści programu:

MKRPA – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

MOPR – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,

OPIŁU – Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień,

ZIK – Zespół Interwencji Kryzysowej,

SPZOZ - Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej,

FAS - ( ang. fetal alcohol syndrome), alkoholowy zespół płodowy,  
WRKI- wczesnie rozpoznanie, krótka interwencja.